

Revisionsrapport

Granskning av klassificering drift/investering

Botkyrka kommun

2010-05-31

Anders Petersson
Jonas Eriksson

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1	Bakgrund/syfte, revisionsfråga, kontrollmål och avgränsning.....	2
2.2	Metod.....	2
3.	Regelverk	3
4.	Granskning av klassificering	4

1. Sammanfattning

Komrev inom PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i kommunen gjort en granskning av klassificeringen mellan drift och investering. Uppdraget ingår som en del av revisionsplanen för 2010.

Granskningen syftar till att bedöma om kommunen har ändamålsenliga rutiner och regler för klassificering drift/investering samt att följsamheten till dessa är tillfredsställande.

Kommunen har upprättat riktlinjer och anvisningar för vad som ska gälla klassificeringen. Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunens riktlinjer och anvisningar skulle kunna utvecklas. Detta så att de t ex mer detaljerat anger vad som ska gälla mindre investeringar, som är delar i en större investering, samt att det framgår vilka överväganden som ska göras vad gäller värdehöjande åtgärder respektive åtgärder för värdebevaring/underhåll. I samband med granskningen har ekonomienheten inom Serviceförvaltningen påbörjat ett arbete med att uppdatera riktlinjer och anvisningar där dessa synpunkter kommer tas i beaktande.

Vad gäller följsamheten till rutinerna och reglerna bedömer vi att denna inte är tillräcklig. Kommunen behöver strama upp rutinen så att de riktlinjer och anvisningar som finns fullständigt efterlevs. Det är viktigt att kommunen är konsekvent i sin bedömning av vad som ska aktiveras som anläggningstillgång respektive bokföras som driftskostnad. I nuläget förekommer det att likartade poster hanterats på olika sätt.

Vi bedömer även att kommunen bör göra en noggrannare uppföljning av det som aktiveras (bokförs som anläggningstillgång) respektive det som bokförs som driftskostnad i syfte att fånga upp poster som avviker från vad som framgår av upprättade riktlinjer och anvisningar. I nuläget sker vissa kontroller av vad som aktiveras, men någon kontroll av det som bokförs som driftskostnader sker inte i nuläget. Ett förslag är att i Kommunstyrelsens interna kontrollplan ha med kontroll av rutiner och regler för klassificering och följsamheten till dessa.

Under granskningens gång har konstaterats att vissa verksamheter inte har någon särskild investeringsbudget. För dessa verksamheter sker ingen klassificering överhuvudtaget, utan allting bokförs på driftbudgeten. Vi bedömer att kommunen bör överväga att samtliga verksamheter ska ha både en investeringsbudget och en driftbudget så att regler och rutiner fullständigt kan följas. Detta medför också att redovisningen blir mer rättvisande.

2. Inledning

2.1 Bakgrund/syfte, revisionsfråga, kontrollmål och avgränsning

En risk- och väsentlighetsanalys har genomförts utifrån kommunens totala utgifts- och inkomstslagsredovisning och en inventering av redovisningsrutinerna. Resultatet visade bland annat på behovet av att genomföra en granskning av klassificering drift/investering.

Revisionsfråga

Har kommunen ändamålsenliga rutiner och regler för klassificering drift/investering samt är följsamheten till dessa tillfredsställande?

Kontrollmål

- Kommunen har dokumenterade riktlinjer avseende huruvida poster skall aktiveras som anläggningstillgång respektive bokföras som driftskostnad.
- Kostnader klassificeras korrekt utifrån regelverk och lagstiftning.
- Kommunen gör löpande en uppföljning/kontroll av de poster som aktiveras som anläggningstillgång respektive bokförs som driftskostnad *alt* detta ingår som ett område i kommunstyrelsens intern kontrollplan.

Granskningen avgränsas till transaktioner som avser december 2009-april 2010.

2.2 Metod

Granskningen genomförs genom intervjuer med ansvariga handläggare samt genom genomgång av styrande och stödjande dokument för att kartlägga och bedöma rutinerna. I samband med granskningen sker även en registeranalys och därpå följande urvalsmässiga granskning av transaktioner.

3. Regelverk

I kommunens redovisningsreglemente hänvisas till kommunala redovisningslagen (KRL), där det framgår att med anläggningstillgång förstås tillgång som är avsedd att användas för stadigvarande bruk eller innehav. Det är avsikten med innehavet som ska styra huruvida ett förvärv är att anse som en driftkostnad (förbrukningsinventarium) eller en investeringsutgift (anläggningstillgång). För att klassificeras som anläggningstillgång ska samtliga nedanstående krav vara uppfyllda:

- ekonomisk livslängd > 3 år,
- inte av ringa värde,
- stadigvarande bruk/innehav.

Av kommunledningsförvaltningens anvisningar framgår bl a att beloppsgränsen är lägst ett prisbasbelopp, vilket innebär 42 400 kr år 2010 (42 800 kr år 2009).

Bedömning och åtgärdsförslag

Kommunen har upprättat riktlinjer och anvisningar för vad som ska gälla klassificeringen. Vi bedömer att dessa inte är helt tillfredsställande. Utifrån genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunens riktlinjer och anvisningar skulle kunna utvecklas. Detta så att de t ex mer detaljerat anger vad som ska gälla mindre investeringar, som är delar i en större investering, samt att det framgår vilka överväganden som ska göras vad gäller värdehöjande åtgärder respektive åtgärder för värdebevaring/underhåll.

I samband med granskningen har ekonomienheten inom Serviceförvaltningen påbörjat ett arbete med att uppdatera riktlinjer och anvisningar där dessa synpunkter kommer tas i beaktande.

4. Granskning av klassificering

Anläggningstillgångar

I Botkyrka kommun märks de poster som skall aktiveras med ett projektnummer i ekonomisystemet som antingen börjar med 3 eller 6 (år 2010) eller 6 (år 2009). Bokföring sker först på ett kostnadskonto innan bortbokning sker från detta konto till balanskonto inom kontogrupp 1.

Vid granskningen konstaterades att poster på ett belopp av totalt 2 216 tkr och som understiger ett prisbasbelopp bokförts på kontogrupperna:

- 40xx – Inköp av anläggningstillgångar och finansiella omsättningstillgångar
- 41xx – Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial, byggnation motsv
- 64xx – Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial
- 65xx – Kontorsmaterial och trycksaker
- 66xx – Reparation och underhåll av maskiner och inventarier

Ovanstående konton i kombination med projektnummer som börjar med 6 eller 3 under perioden december 2009-april 2010 skall aktiveras. Verifiering har skett genom att poster på ca 297 tkr (ca 13 %) granskats mot fakturaunderlag. Antalet granskade verifikat uppgår till 33 st.

Resultatet av granskningen visar att merparten av dessa poster, enligt vår bedömning, inte borde ha aktiverats då vi bedömer att dessa är att hänföra till driftkostnader. Exempel på kostnader som aktiveras är t ex mindre inköp av IT-material, inköp av köksutrustning, inköp av enstaka möbler och inredningsmaterial, inköp av teknisk utrustning samt kontorsutrustning. Vi gör bedömningen att dessa investeringar inte är delar av större investeringar.

I samband med granskningen har också en avstämning gjorts mot den förteckning över investeringsprojekt som finns i Botkyrka kommun. Några av investeringsprojekten som omfattats av granskningen har inte återfunnits på denna lista. Den upprättade listan avser i många fall relativt ”generella” investeringsprojekt såsom t ex ”inventarier” för olika förskolor och skolor och ”översyn lägenheter”.

Granskning av klassificering drift/investering, Botkyrka kommun
Maj 2010

Driftskostnader

Nedanstående konton har valts ut för granskning:

- 40xx – Inköp av anläggningstillgångar och finansiella omsättningstillgångar
- 41xx – Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial, byggnation motsv
- 64xx – Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial
- 65xx – Kontorsmaterial och trycksaker
- 66xx – Reparationer och underhåll av maskiner och inventarier

För ovanstående kontogrupper har samtliga underliggande konton omfattats av granskningen. Under perioden december 2009-april 2010 har kommunen bokfört följande:

Konto	Totalbelopp tkr	Belopp som överstiger ett prisbasbelopp tkr
40xx	13 831	10 361
41xx	9 039	4 123
64xx	72 135	12 808
65xx	5 154	774
66xx	8 854	2 965
Summa:	109 013	31 031

Av tabellen framgår även det belopp för respektive kontogrupp som överstiger ett prisbasbelopp. Följande tabell visar det belopp, av det totalbelopp som överstiger ett prisbasbelopp, för respektive kontogrupp som verifierats i samband med granskningen, det vill säga granskning har skett av fakturor som totalt omsluter följande belopp:

Konto	Verifierat belopp tkr	% av totalbelopp
40xx	1 441	14
41xx	1 674	41
64xx	4 131	32
65xx	501	65
66xx	1 493	50
Summa:	9 240	30

Totalt har 67 st verifikat granskats. Resultatet av granskningen visar att i 18 fall bedömer vi bokföringen som driftskostnad som tveksam, d v s vi gör bedömningen att dessa poster borde ha aktiverats. Exempel på kostnader är inköp av servrar, installation av pumpanläggning, större ombyggnation av utrustning, användarlicenser, IT-utrustning, ny uteplats, anläggningsarbeten och installation av solskydd. Totalbeloppet uppgår till 2 480 tkr. I två fall har felkontering av kostnader skett, i de aktuella fallen rör det sig om kostnad för julbord respektive skidresa. Totalt uppgår dessa belopp till 122 tkr.

I samband med aktivering av investeringar månadsvis sker en viss kontroll av de poster som bokförs som anläggningstillgångar. Denna kontroll dokumenteras dock inte. Tre gånger om året i samband med tertialuppföljningarna per den sista april, den sista augusti och den sista december sker en noggrannare kontroll. Någon kontroll av vad som bokförs som driftskostnader sker dock inte alls.

I samband med granskningen har kommunstyrelsens interna kontrollplaner för 2009 och 2010 granskats. Dessa innehåller inte några rutiner och regler vad gäller klassificering och hur dessa skall följas upp.

Bedömning och åtgärdsförslag

Efter genomförd granskning bedömer vi att följsamheten till rutinerna och reglerna vad gäller klassificering inte är tillräcklig. Kommunen behöver strama upp rutinerna och reglerna så att de riktlinjer och anvisningar som finns fullständigt efterlevs. Det är viktigt att kommunen är konsekvent i sin bedömning av vad som skall aktiveras som anläggningstillgång respektive bokföras som driftskostnad. I nuläget förekommer det att likartade poster hanterats på olika sätt.

Vi bedömer även att kommunen ska göra en noggrannare uppföljning av det som aktiveras (bokförs som anläggningstillgång) respektive det som bokförs som driftskostnad i syfte att fånga upp poster som avviker från vad som framgår av upprättade riktlinjer och anvisningar. I nuläget sker vissa kontroller av vad som aktiveras, men någon kontroll av det som bokförs som driftskostnader sker inte i nuläget. Ett förslag är att i kommunstyrelsens interna kontrollplan ha med kontroll av rutiner och regler för klassificering och följsamheten till dessa.

I samband med granskningen konstaterades att vissa verksamheter inte har någon särskild investeringsbudget. För dessa verksamheter sker ingen klassificering överhuvudtaget, utan allting bokförs på driftbudgeten. Vi bedömer att kommunen bör överväga att samtliga

verksamheter skall ha både en investeringsbudget och en driftbudget så att regler och rutiner fullständigt kan följas. Detta medför också att redovisningen blir mer rättvisande.

2010-05-31

Jan Nilsson
Uppdragsansvarig

Anders Petersson
Projektledare